

A hagyma veszélyes állati kártetői

A HAGYMÁNAK TÖBB ÁLLATTI KÁRTEVŐJE ISMERETES: LEGJELENTŐSEBBEK A HAGYMAORMÁNYOS, A HAGYMA-AKNÁZÓLÉGY ÉS A HAGYMALÉGY.

DR. MIKULÁS JÓZSEF

A hagymaormányos a hagymafélék károsítója. Évente egy nemzedéke fejlődik, a kifejlett bogár és a lárvája is károsít. Tavasszal a földből előjövő imágó a hagyma levelén rág lyukakat, körkörösén kirágja a felső bőrréteget. Áprilisban a nőtény a levél csúcsához közel, a levél szövetbe süllyeszti tojásait. Ezután a kifejlődött sárgás-fehéres lárvája (kukac) a levél belsejébe rágva, ott fejlődik, majd a talajban bábózik. A károsított levelek kifehérednek és elszáradnak. Az új kifejlett egyed júliusban jelenik meg és a levelek leszáradásáig a növényen tartózkodik, majd a talajban tel.

Elszaporodása a vetésgörög betartásával mérsékelhető. A hagymalégy ellen használható készítmények a hagymaormányos imágói ellen is hatásosak.

A hagyma-aknázólegy a vörshagymán kívül a fokhagymát is károsítja. Évente egy nemzedéke fejlődik, báb alakban tel el néhány centiméter mélyen a talajban. Az apró, fényesfekete testű, sárga fejű legyek zömmel április-májusban rajzanak. A nőtények a tojásrakás előtt tojócsövükkel sebeket ejtenek a hagymalevelek csúcsán és a kiszivárgó nedvvel táplálkoznak. Tojásaikat a vörshagyma leveleinek csúcsi ré-

Kevésbé súlyos kárt okoz az apró termetű hagyma-aknázólégy

szébe süllyeszti. A lárvák a levél szövetében egyre szélesedő, kanyargós lárvajáratot rágnek, majd a talajban bábozódva telelnek. Amenny-

A hagymalégy (*Delia antiqua*) világszerte elterjedt kártevő

nyiben a hagymalégy ellen védekezünk, külön növényvédő szeres kezelésre nincs szükség a hagyma-aknázólégy ellen.

A hagymalégy a hagyma legveszélyesebb kártevője, nemcsak a talajban lévő, hanem a tárolt hagymán is tapasztalhatjuk kártételét. A vöröshagymán kívül még a póréhagymát, a metélőhagymát és fokhagymát is károsíthatja, sőt a hagymás dísznövényeken is táplálkozhat. Európában jól ismert kártevő, hazánkban is mindenütt előfordul. A hagymát kétféle hagymalégy károsíthatja, a közönséges hagymalégy és a holdfoltos hagymalégy. Mi most a közönsé-

ges hagymalégygel foglalkozunk (továbbiakban hagymalégy).

A talajban telelő tonnabázból az imágók a cseresznye vizzásakor jönnek elő. Párosodás után a nőtények hamarosan megkezdik a tojásrakást. A tojásokat többesével a hagyma levelei közé rakják, majd a kikelő nyüvek befurakodnak a levélbe, és annak csövén át a hagymába hatolnak, melyet azután összefurkálnak. A hagymalégy kártételének első tünete, hogy a hagyma levelei lankadnak. Fiatal növényeknél az egyik növényből a másikba átmenve egy sorban többet is elpusztíthatnak. Ha a hagymát már fel-

A hagymalégy báján kis szemölcsök láthatók

élték, a szomszédos hagymához húzódnak át, melybe rendszerint a gyökérnél hatolnak be. A nyüvek okozta sérüléseken keresztül kórokozók is megtelepednek a hagymán ami bűzös rothadásnak indul. A közönséges hagymalégy lárvája

A károsított dughagyma levelei lankadnak, sárgulnak

(nyüve) fehér színű, 5-7 mm hosszú, míg a holdfoltos hagymalégyé szennyezsárga.

A hagymalégylárvák 2-3 hetes táplálkozás után elhagyják a hagymát és a talajban bábóznak, majd 10-14 napos bábállapot után követke-

Hagymalégy lárvája dughagyma gyökerén

Hagymalégy bábja dughagymán

zedék. Az imágó 6-7 mm hosszú, hamuszürke színű légy.

Védekezés

Az első nemzedék rajzását hálózással kell nyomon követni, hogy a védekezést időben elvégezhessük. A korai kártételt talajfertőtlenítéssel előzhetjük meg. Az imágók rajzásakor a legyek ellen, majd a frissen kelő lárvák ellen kell védekezni. Az imágókat különböző módszerekkel csapdázhatjuk. Mivel a legyek érzékenyek a színekre, kék vagy fehér vizes tálba belerepülnek, ezzel megállapíthatjuk a rajzás időpontját, és sok legyet össze is tudunk fogni. A megtámadott növényeket távolítsuk el és semmisítsük meg.

zik a második nemzedék kelése. A hagymalégynek fénylő barna tonnabábja van, a test végén szemölcsökkel.

Évente két, esetleg három nemzedéke van, a tonnabábok áttelelnak a talajban. A lárvák fejlődésüket befejezve, a talajban alakulnak bábbá. A bábokból 8-14 nap múlva jön elő az új légnem-

A vöröshagyma kártevői ellen használható rovarölő szerek

Készítmény (hatóanyag)	Károsító	Dózis (g/10 l víz, ml/10 l víz)	Forgalmazási kategória	É.v.i. (nap)
Benevia (ciántraniliprol)	dohánytripsz, hagymalégy	9-35 ml	II.	14
Deltam (deltametrin)	tripszek, hagymalégy	5 ml	III.	7
Laser (spinozad)	dohánytripsz	6-7,5 ml	II.	7

Megjegyzés: Mindig használjunk tapadásfokozó készítményt is, mert különben a hagyma viaszos levelén lefolyik a permetlé